

Maj 1880 har en § 12, der taler om Straf-ansvar overfor pligtstridige Forsømmelser fra Ledelsernes Side, og denne Paragraf maa respekteres, og den er ikke respekteret, saa længe der ikke er anlagt Sag mod Ole Hansen og mod alle, der have et lignende Ansvar som han. Fuld Klarhed baade over Banksvindelen i By og Sparekassensvindelen paa Land er en Nødvendighed, naar Rigsdag og Regering skulle skride til de Opgaver, der forestaa paa dette Omraade. Det er jo blandt andet en Bank- og Sparekasselovgivning, og det er en Aktie- og Andelslovgivning. Men jeg tror, at en saadan Lovgivning om Bank- og Sparekassevæsenet og om Aktie- og Andelsvæsenet vil blive udmærket forberedt og bør forberedes gennem en saadan Undersøgelse, hvorved vi kunne naa til fuld Klarhed over de senere Aars Svindel baade paa det ene og andet Omraade. Jeg tror, at der her vil være et Materiale — naar man vel at mærke trænger til Bunds i Sagen, gaar baade tilstrækkelig dybt og tilstrækkelig vidt og kommer ind i alle Enkeltheder —, som vil være uvurderligt baade for Ministrene, naar de skulle til at udarbejde Lovforslagene i Enkeltheder, og navnlig for Rigsdagsmændene, naar vi skulle til at gennemgaa Forslagene i Enkelthederne. Jeg tror blandt andet, at derved ville ærede Medlemmer, der — ligesom jeg for Resten — ikke til daglig have med Bank- og Pengevæsenet at gøre, ligefrem faa et Kursus i den hele Sag, derved vil man ligefrem tvinge os til at sætte os ind i denne Slags Sager, saa at vi ogsaa forstaa Misbruget og Svindelen og blive i Stand til nogenlunde at være med til i saa høj Grad, som det er muligt, at træffe forebyggende Forholdsregler, der fri os fra lignende Svindel i Fremtiden.

Her kræves Lighed for Land og By. Børsens Mænd, enten man tager Børsen i Gaaseøjne eller uden Gaaseøjne, skulle ikke være ansvarsfri, men Landbostandens Mænd, der have gjort sig skyldige i lignende Forhold, skulle heller ikke være ansvarsfri — der maa være Lighed. Jeg ser meget vel den Interesse, som Børsen baade med og uden Gaaseøjne har i at kaste sig over det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) og det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg), Ole Hansen og Bondestandens Sparekasse og Eksportforeningen og Forbrugsforeningerne osv. Jeg ser meget vel, og hvem ser ikke det, den Interesse, som Børsherrene og Børsen have deri, en politisk,

fordi de for en stor Del ere Højremænd, og det gaar ud over Landbovenstre, en social, fordi de ad den Vej muligvis kunne komme Andelstanken og Andelsbevægelsen til Livs, og det vilde være meget rart for Grossererne, om de kunde faa denne generende Konkurrence ud af Verden. Jeg ser meget vel den baade politiske, økonomiske og sociale Interesse, som disse Kredse i vort Samfund have i med ensidig Styrke og Energi at kaste sig over det fra den anden Side. Og jeg ser meget vel den Interesse, som de Herrer fra den Side, de Herrer derovre, have i med ensidig Kraft at kaste sig over Svindelen i København, over Bysvindelen, over Aktiesvindelen og den store Finansverden, saaledes at det kunde faa Udseende af derude i Landbokredsene, at det var Københavneri alt sammen, og at ganske vist en enkelt Mand af deres Kreds er kommen med, men saa er det kun, fordi han er bleven forført, bleven smittet, bleven fordærvet af Københavneriet, og at i Grunden burde man undskylde ham, han er et stakkels, lille, forført Faar, og netop fordi han er kommen ude fra det fromme Land, hvor man ikke kender til noget af den Slags, netop derfor faldt han saa meget hurtigere for Fristelsen i dette Sodoma og Gomorra, som Landets Hovedstad er. Jeg forstaaer meget godt Interensen, baade den politiske, den sociale og den økonomiske fra begge Sider. Jeg tror, jeg tør sige med Sandhed, at Socialdemokratiet staaer uden nogen Ensidedighed i saa Henseende. Vi rette vor Kritik mod Børsens Svindel, og vi rette vor Kritik mod Hartkornets Svindel uden Forskel, i hvert Fald uden anden Forskel end den, en nøjagtig Undersøgelse vil give af Sagens Realitet.

Det, jeg først og fremmest vil ønske det højtærede nuværende Ministerium, er, at det maa staa fuldkommen uafhængigt, fuldkommen upaavirket af det, som den højtærede Finansminister for nogle Aar siden døbte det tredje Ting, Finansmagten, Pengeverdenen. Det er imidlertid maaske det Ønske, som det er sværest i Livets mangfoldige Forhold at gøre Fyldest. De Herrer kunne sige: I kunne sagtens, men det er sværere i disse Stillinger, vi beklæde, og det erkender jeg fuldt ud, fordi denne Finansmagt filtrer sig ind i alle mulige sociale og økonomiske Forhold, saa at det mange Gange er svært at se, hvilken Indflydelse der i det givne Øjeblik gør sig gældende. Man har haft Ministerier, som man kan kalde Privatbankministerier, andre, som man kan kalde